

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Tábor 7.5.2012
čj. SRS 018979/2012

Oblastní odbor SRS
Purkyňova 2533
390 02 Tábor

Zpráva č. 6 oblastního odboru TÁBOR o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 30.4.-6.5.2012

1. Počasí

Počátkem 18. týdne bylo velmi teplé, téměř letní počasí beze srážek. Ranní teploty se pohybovaly kolem 10 až 13 °C, odpolední teploty překonávaly dlouhodobé teplotní rekordy a vystoupaly až k 28 °C. V polovině týdne došlo k ochlazení a srážkám bouřkového charakteru. Dne 2.5. zasáhla část okresu Pelhřimov v okolí Humpolce silná bouře s krupobitím a přivalovým deštěm. Ve čtvrtek 3.5. ve večerních hodinách v okrese Jihlava (Brzkov u Polné) lokální bouřka s přivalovým deštěm způsobila rozvodnění koryta potoka. Došlo k vytopení obytných domů a poškození pěstovaných plodin. Rozsah způsobených škod se vyčisluje. V okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou) trvá silný srážkový deficit, od počátku roku zaznamenáno pouze 90 mm srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

V okrese Třebíč, dochází k prohlubování nedostatku srážek a rostliny se tak nacházejí v růstové depresi. Porosty jsou špatně odnožené, kořeny poškozeny suchem.

Je dokončováno setí kukuřice a sázení brambor. Pokračuje preemergentní ošetření pozemků osetých kukuřicí a plochy osázených brambor. Na některých lokalitách již vzcházejí nově založené porosty kukuřic. Řepka ozimá je ošetřována insekticidy proti šešulovým škůdcům. Bude zahájena chemická ochrana proti pilatkám v peckovinách a jádrovinách. Velmi teplé počasí v první polovině týdne urychlilo vegetaci a zejména vykvétání ovocných dřevin a řepky ozimé.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 31–33 BBCH)

Porosty pšenice se pohybují od fáze prvního kolénka, kdy je první kolénko těsně nad povrchem půdy zjištělné, vzdálené od odnožovacího uzlu minimálně 1 cm do fáze třetího kolénka, kdy je třetí kolénko vzdálené minimálně 2 cm od druhého kolénka.

První výskyt padlí travního na pšenici (*Blumeria graminis* f. sp. *tritici*) pozorován v okrese Písek (Horní Ostrovec, 3.5.) a v okrese Třebíč (Slavětice, 2.5., Březník, 2.5.). Slabý výskyt této choroby zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (Studnice u Lodhého, 3.5., Řípec, 4.5.) a Jihlava (Velký Beranov, 3.5.).

Zjišťování výskytu **padlí pšenice** se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se hodnotí 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí pšenice (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží).

Fungicidní ochranu proti listovým chorobám je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze BBCH 37 do BBCH 51. Zásahy se provádějí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První výskyt **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** byl zaznamenán v okrese Třebíč (Slavětice, 2.5.), Jihlava (Velký Beranov, 3.5.), České Budějovice (Branišov u Dubného, 3.5.) a v okrese Pelhřimov (Lipice, 3.5., Buňenice, 3.5.). Slabý výskyt byl pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 4.5.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid **tečkované listové skvrnitosti pšenice** – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4. a 5. list shora. Práh škodlivosti je 12 – 50 % listů s výskytem pyknid.

Ochrana viz padlí travní na pšenici.

První výskyt **tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)** byl zjištěn v okrese České Budějovice (Branišov u Dubného, 3.5.), Pelhřimov (Buňenice, 3.5., Lipice, 3.5.). Slabý výskyt této choroby byl pozorován v okrese Tábor (Březnice u Bechyně, 2.5., Dobronice u Chýnova, 2.5.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid **tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice** – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4. a 5. list shora. Práh škodlivosti je 12 – 50 % listů s výskytem pyknid.

Ochrana viz padlí travní na pšenici.

První střední výskyty **světle hnědé skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** byly zaznamenány v okrese Tábor (Březnice u Bechyně, 2.5.), Jindřichův Hradec (Řípec, 4.5.). První slabý výskyt této choroby zaznamenán v okrese Tábor (Dobronice u Chýnova, 2.5.), Jihlava (Velký Beranov, 3.5.) a v okrese České Budějovice (Branišov u Dubného, 3.5.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem konidioforů a konidií **světle hnědé skvrnitosti pšenice** – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4., 5. a 6. list shora. Práh škodlivosti je 5 – 50 % listů s výskytem konidií.

Ochrana viz padlí travní na pšenici.

Slabý výskyt **stéblolamu pšenice (*Oculimacula vailandiae*)** na listových pochvách byl zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 4.5.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Rostliny vybrané do vzorku se vyryjí i s kořeny.

Ochrana: vyhnout se zbytečně časnému setí ozimů. Podporou rozkladu posklizňových zbytků se omezuje zdroj infekce. Při aplikaci chemické ochrany je výhodnější použít kombinace fungicidů, které mají účinnost i na listové choroby. Aplikaci je nutno provést v růstové fázi 30 až 32 BBCH (tj. počátek sloupkování až fáze 2. kolénka) při napadení 15 až 25 % hlavních odnoží, nebo když více než 15 % rostlin vykazuje příznaky napadení pod 1. sloupnutou pochvou. Aplikací růstových regulátorů je možno redukovat ztráty, které by vznikly případným polehnutím.

První výskyt dospělců **kohoutků (*Oulema sp.*)** ve střední intenzitě byl pozorován v okrese Třebíč (Březník, 2.5.), první slabé výskyty tohoto škůdce zaznamenány v okrese Třebíč (Slavětice, 2.5.), Písek (Horní Ostrovec, 2.5.) a v okrese Pelhřimov (Buřnice, 3.5., Lipice, 3.5.). První výskyt vajíček kohoutků na listech byl pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 4.5.).

Pozorování dospělců se provádí pomocí 100 smyků v porostu (na 10 míst 10 smyků). Pozorování vajíček a larev se provádí kontrolou 100 odnoží.

Přímá ochrana proti kohoutkům spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smykáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více než 50 % larev.

První výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Slavětice, 2.5.) a Jindřichův Hradec (Řípec, 4.5.).

První výskyt **trásněnky ostnité (*Limothrips denticomis*)** zaznamenán v okrese Třebíč (Slavětice, 2.5.).

První výskyt min na listech způsobených **obalečem obilním (*Cnephasia pumicana*)** v okrese Třebíč (Březník, 2.5.) a Jindřichův Hradec (Řípec, 4.5.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 31-33 BBCH)

Porosty pšenic se pohybují od fáze prvního kolénka, kdy je první kolénko těsně nad povrchem půdy zjiitelné, vzdálené od odnožovacího uzlu minimálně 1 cm do fáze třetího kolénka, kdy je třetí kolénko vzdálené minimálně 2 cm od druhého kolénka.

Padlí travní (*Blumeria graminis f. sp. hordei*) střední výskyt zaznamenán v okrese Písek (Cerhonice, 3.5.), Jindřichův Hradec (Pleše, 4.5.). Slabý výskyt této choroby byl zaznamenán v okrese Jihlava (Velký Beranov, 3.5.), Tábor (Bechyňská Smoleč, 2.5., Dobronice u Chýnova, 2.5.), Pelhřimov (Humpolec, 3.5.), Třebíč (Valeč u Hrotovic, 2.5.) a v okrese Písek (Osek u Milevska, 3.5., Okrouhlá u Braníc, 4.5.).

Zjišťování výskytu padlí travního na ječmeni se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě.

Signalizujeme zahájení ošetření proti padlí ječmene u pozemků při 10% a vyšším napadení rostlin, obvykle od růstové fáze 30. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (Jindřichův Hradec, 4.5.), Pelhřimov (Bákovice, 3.5., Mezná u Pelhřimova, 4.5.), Písek (Osek u Milevska, 3.5., Okrouhlá u Braníc, 4.5.), Jihlava (Velký Beranov, 3.5.), Tábor (Bechyňská Smoleč, 2.5., Dobronice u Chýnova, 2.5.) a v okrese České Budějovice (Jaronice, 3.5.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se v RF 25 napadení rostlin, tj. určí se počet odnoží s příznaky a v RF 32 – 37 napadení listů.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze BBCH 37. Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování

o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **stéblolamu ječmene (*Oculimacula yallundae*)** zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (Pleše, 4.5.).

Sledování a ochrana viz stéblolam pšenice.

Střední výskyt požerků od dospělců **kohoutků (*Oulema spp.*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Valeč u Hrotovic, 2.5.), první slabý výskyt tohoto škůdce pozorován v okrese Jihlava (Velký Beranov, 2.5.), Písek (Cerhonice, 3.5.) a v okrese Pelhřimov (Bácovice, 3.5.). První výskyt vajíček kohoutků na listech byl pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Pleše, 4.5.).

Sledování a ochrana viz pšenice ozimá.

První výskyt min na listech způsobených **obalečem obilním (*Cnephasia pumicana*)** v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 4.5.).

JEČMEN JARNÍ (RF 13-26 BBCH)

Ječmen jarní se nachází ve fázích od rozvinutého třetího listu do viditelné šesté odnože.

Slabý výskyt **padlí travního (*Blumeria graminis sp. hordei*)** byl zaznamenán v okrese Písek (Lučkovice, 3.5.).

Sledování a ochrana viz ječmen ozimý.

První výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** pozorován v okrese České Budějovice (Vrábče, 3.5.).

Sledování a ochrana viz ječmen ozimý.

Slabý výskyt dospělců **kohoutků (*Oulema spp.*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 2.5.). V okrese Jindřichův Hradec zaznamenán první výskyt vajíček těchto škůdců (Pohoří u Kardašovy Řečice, 4.5.).

Sledování a ochrana viz pšenice ozimá.

LUSKOVINY

Hrách setý (11-12 BBCH)

Porosty se nacházejí od fáze prvního pravého listu s vyvinutým úponkem do fáze druhého listu se zálistkem a úponkem.

První výskyty **listopase čárkovaného (*Sitona lineatus*)** zaznamenán v okrese Jihlava (Velký Beranov, 3.5.) a v okrese Tábor (Mostek u Ratibořských Hor, 3.5.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (57-65 BBCH)

Porosty řepky jsou ve fázi, kdy jsou jednotlivé květy sekundárních květenství viditelné (uzavřené) do fáze plného květu, kdy asi 50 % květů na hlavním stonku je otevřených a první korunní plátky již opadávají.

V okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 2.5.) bylo zjištěno napadení sekundárním patogenem **šedou plísnovitostí brukvovitých (*Botryotinia fuckeliana*)** na krčcích rostlin poškozených již od podzimu houbovými chorobami.

Ochrana: likvidace posklizňových zbytků, setí zdravého osiva, nepřehnojování dusíkem. Moření osiva a fungicidní ošetření ve fázi dlouhivého růstu a především ve fázi kvetení řepky (optimálně v plném květu RF 65).

První slabý výskyt **černě řepkové (*Alternaria brassicae*)** zaznamenán v okrese Třebíč (Březník, 2.5.).

Střední výskyty **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** byly pozorovány v okrese Písek (Horní Ostrovec, 3.5.), Třebíč (Březník, 3.5.), Pelhřimov (Buřenice, 3.5.), slabé výskyty tohoto škůdce zaznamenány v okrese Jihlava (Velký Beranov, 3.5., Heroltice u Jihlavy, 3.5.), Tábor (Oblajovice, 2.5., Březnice u Bechyně, 2.5.), Jindřichův Hradec (Velký Ratmírov, 2.5., Řípec, 2.5.), Pelhřimov (Radňov u Rynárce, 4.5., Humpolec, 3.5., Lipice, 3.5.) a Písek (Něžovice, 3.5.).

Hodnotí se vrcholová květenství 50 rostlin (na deseti místech vždy 5 sousedících rostlin) na obvodu porostu. Hodnocení letové aktivity a prvních náletů se provádí pomocí alespoň jedné žluté misky na porost (asi od konce února nebo počátku března), která je umístěna asi 5 m od okraje pole.

Cílená chemická ochrana by měla plynule navázat na jarní ošetření v období prvního výskytu zelených pupat. Často stačí ošetření pouze okrajů porostu. Práh škodlivosti v růstové fázi, kdy jsou poupata uzavřená, jsou 1 až 2 brouci na rostlinu.

První slabé výskyty **bejlomorky kapustové (*Dasineura brassicae*)** pozorovány v okrese Pelhřimov (Buřenice, 3.5., Lipice, 3.5., Radňov u Rynárce, 4.5.), Tábor (Březnice u Bechyně, 2.5.), Třebíč (Březník, 2.5.) a v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 2.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2 krát týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Kritické číslo je 1 samička na 4 rostliny.

První silný výskyt **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus assimilis*)** pozorován v okrese Třebíč (Březník, 2.5.), první střední výskyt tohoto škůdce zaznamenán v okrese Písek (Něžovice, 2.5., Milevsko, 2.5., Horní Ostrovec, 3.5.), první slabé výskyty tohoto škůdce zaznamenány v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 2.5.), Pelhřimov (Buřenice, 3.5., Lipice, 3.5., Radňov u Rynárce, 4.5.) a v okrese Jihlava (Heroltice u Jihlavy, 3.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2 krát týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Chemická ochrana proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti: do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk na 1 rostlinu, od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk na 1 rostlinu, při silném výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk na 2 rostliny.

Poškození rostlin dospělci **pilatky řepkové (*Athalia rosae*)** pozorováno v okrese Jihlava (Heroltice u Jihlavy, 3.5.).

MÁK SETÝ (RF 27 BBCH)

Porosty máku setého jsou ve fázi sedmého pravého listu.

První výskyt **mšice makové (*Aphis fabae*)** zaznamenán v okrese Třebíč (Valeč u Hrotovic, 2.5.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (65-67 BBA)

Růstové fáze jabloní se pohybují od fáze plného květu, kdy je nejméně 50 % květů otevřeno a první korunní lístky při dotyku padají do fáze vadnutí květů, většina korunních lístků je opadá.

Slabý nálet **obaleče jablečného (Cydia pomonella)** byl zaznamenán v okrese České Budějovice (Hosín, 3.5., Temelín 4.5.) a v okrese Tábor (Broučková Lhota, 4.5.).

Slabý výskyt **obaleče zimolézového (Adoxophyes orana)** pozorován v okrese Tábor (k.ú. Měšice u Tábora, 6.5.) a v okrese České Budějovice (Temelín, 4.5., Hosín 3.5.)

Slabý nálet **obaleče zahradního (Archips podanus)** byl zaznamenán v okrese Tábor (Měšice u Tábora, 6.5.) a v okrese České Budějovice (Hosín, 3.5., Temelín, 4.5.).

Slabý nálet **obaleče růžového (Archips rosanus)** byl zaznamenán v okrese Tábor (Měšice u Tábora, 6.5.).

Slabý nálet **obaleče jabloňového (Hedya nubiferana)** byl zaznamenán v okrese Tábor (Měšice u Tábora, 6.5.) a v okrese České Budějovice (Hosín, 3.5., Temelín, 4.5.).

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 63-67 BBCH)

Stromy slivoní jsou ve fázích, kdy je asi 30% květů otevřeno až po fázi vadnutí květů, většina korunních lístků je opadá.

První slabý výskyt dospělců **pilatky švestkové (Hoplocampa minuta)** byl zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (Velký Ratmírov, 2.5.) na bílých lepových deskách.

První slabý výskyt dospělců **pilatky žluté (Hoplocampa flava)** byl zjištěn v okrese Jindřichův Hradec (Velký Ratmírov, 2.5.) na bílých lepových deskách.

Zjišťování výskytu dospělců pilatky švestkové a pilatky žluté se provádí 2 krát týdně od začátku kvetení na bílých lepových deskách. Z počtu ulovených dospělců se vypočte průměrný počet ulovených jedinců na 1 lapač a den.

Signalizujeme ošetření proti dospělcům pilatky švestkové a pilatky žluté. Ošetření se zahájí bezprostředně po zjištění prvního výskytu imag na lepových deskách. Další možností je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček. Optimální doba pro začátek aplikace nastává v době, kdy se alespoň u 50 % vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku. Tomuto stadiu přibližně odpovídá i teplotní suma SET (h) = 1900 °C měřená od začátku kalendářního roku.

Silný nálet samců **obaleče švestkového (Cydia funebrana)** do feromonových lapáků byl zjištěn v okrese Tábor (Broučková Lhota, 4.5.). V okrese Tábor (Soběslav, 1.5.) pokračuje slabý nálet samců tohoto škůdce.

Dospělci létají ve dvou vlnách. Proti první (přezimující) generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, při zjištění nejméně dvou vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Pokračuje slabý nálet samců **obaleče východního (Grapholita molesta)** do feromonového lapáku v okrese Tábor (Soběslav, 1.5.).

Pozorování a ochrana viz obaleč švestkový.

OKRASNÉ DŘEVINY

BRSLEN

Slabý výskyt okřídlených samiček 2. generace **mšice makové (*Aphis fabae*)** pozorován v okrese Třebíč (Hrotovice, 2.5.) a v okrese Tábor (Tábor, 4.5.).

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech